

РЕШЕНИЕ

№ 2152

гр. София, 01.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в публично заседание на 10.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **5915** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във вр. чл.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, вр. чл. 4, пар. 3 от Договора за ЕС.

Образувано е по искова молба от Ц. Л. И. от [населено място], [улица], ет.3, ап.9, ЕГН: [ЕГН], чрез адв. М. Ч. от САК, против Българска народна банка/БНБ/, с искане за присъждане на сумата от 8 627,97 лв., представляваща обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразното бездействие на ответника, в размер на законната лихва за забавено изплащане върху максималния размер на гарантираните вземания от 196 000 лв., за периода 30.06.2014 г. – 04.12.2014 г., ведно със законната лихва, начиная от 04.12.2014 г. до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че съгласно чл. 10, т. 1 от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994г., за да се задейства схемата за гарантиране на депозити, е необходимо да се извърши установяване на „неналичен депозит“. Съобразно чл. 1, т. 3, буква (i) от тази директива „компетентните органи установяват това колкото е възможно по-скоро и във всеки случай не по-късно от пет работни дни, след като са се уверили за първи път, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми“. Българският „компетентен орган“, който следва да направи тази констатация, е БНБ - на основание чл. 2, ал. 6 от ЗБНБ. Началният момент, в който тази констатация е следвало да бъде извършена, е

20.06.2014 г, но не по-късно от 27.06.2014 г. БНБ в качеството си на „компетентен орган“ не е извършила своевременно предвиденото в цитирания чл. 1, т. 3, б. (i). Сочи се, че разпоредбата на чл. 1, т. 3, буква (i) от Директива 94/19/ЕО има директно приложение и с бездействието си ответникът е нарушил изискванията на директивата. Неспазването на нормативно определения срок, в който е следвало да се установи „неналичност на депозити“, е обусловило невъзможността за ФГВБ да изплати гарантираното вземане и е лишило ищцата от възможността да ползва сумата от сумата от гарантираното вземане. По този начин от незаконосъобразното бездействие на БНБ ищцата е претърпяла вреди в размер на законната лихва за забавено изплащане на гарантираните вземания за периода от 30.06.2014 г. до 04.12.2014 г. върху максималния размер на гарантираните вземания от 196 000 лв. Ищцата счита, че са изпълнени всички предпоставки на фактическия състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ и моли съдът да уважи иска. Претендира присъждането на разноски.

От ответника е постъпил отговор, в който заявява, че оспорва иска като недопустим, неоснователен и недоказан. Д. за недопустимост се основава на обстоятелството, че към исковия период БНБ не е определен от националното и общностно законодателство като орган, който установява неналичност на депозити. Това е сторено едва с изменението на закона през август 2015 г. /ДВ,бр.62/2015 г./. Поставянето на банките под специален надзор има различни функции от тези по чл. 1, т. 3, буква (i) и чл.10, пар.1 от Директива 94/19/ЕО. В тази директива липсва дефиниция на „компетентен орган“. Не следва мълчаливо да се приема, че БНБ е именно този орган. В Решението на СЕС по дело C-571/16 не се съдържа отговор, че именно БНБ е органът, който трябва да вземе решение за неналичност на влоговете. От изложеното в исковата молба не става ясно какви са точно претърпените вреди от ищеца. Соци се, че липсва противоправност и реално претърпени вреди. Няма данни имуществото на ищцата да е намаляло. С изплащането на гарантираната сума от 196 000 лв. е платена част от главницата по влога и част от начислената лихва. Ищцата не е отправила искане до Фонда за гарантиране на влоговете в банки /ФГВБ/ или [фирма] /КТБ АД/ да ѝ бъде изплатена сумата по влога, поради което не може да претендира присъждането на лихви. Крайната дата на евентуалното увреждане следва да бъде 06.11.2014 г., когато БНБ издава решение за отнемане лиценза на КТБ АД. Ответникът излага доводи, че липсва причинно-следствена връзка. Недопустимо е искането за присъждане на законната лихва върху претендираното обезщетение, тъй като се получава анатоцизъм. Претендира присъждането на разноски и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар.

Представителят на СГП дава заключение за неоснователност и недоказаност на иска.

Съдът, след прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства, доводите и становищата на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

На 01.11.2013 г. Ц. Л. И. е сключила с [фирма] рамков договор за платежни услуги на потребители (физически лица). Съгласно чл.3 договорът има действие от датата на подписването му и е безсрочен. С Анекс № 123760 от 01.11.2013 г към този рамков договор на ищцата е открита банкова сметка в лева при условията на безсрочен депозит „Е.“ с валутна клауза. С Анекс № 125562/25.11.2013 г. на ищцата е открита банкова сметка в евро при условията на преференциален безсрочен депозит. Съгласно чл. 9, ал. 1 от Анекса, сумите по банковата сметка са защитени от ФГВБ до размер от 196 000 лева, а ал.3 определя, че изплащането на сумите започва не по- късно от 20

работни дни от датата на решението на БНБ за отнемане на лиценза за банкова дейност на търговската банка, съгласно чл. 23, ал.5 от ЗГВБ, като при наличието на изключителни обстоятелства фондът може да удължи срока с не повече от 10 дни.

Видно от Протокол № 11/20.06.2014 г. от заседанието на УС на БНБ на 20 юни 2014 г., с писмо изх. № 4098/14 г., директорите на [фирма] са уведомили БНБ, че предвид наличните средства на банката по сметки и в брой, те няма да бъдат достатъчни за изпълнение на задълженията на банката в най-близко време. В този протокол е отбелязано, че с писмо от същия ден директорите на [фирма] уведомили БНБ, че към 12.06 ч. на 20.06.2014 г. е преустановено разплащането и всички банкови операции. УС на БНБ констатирал, че към 11.58 часа, на 20 юни 2014 г., по сметката на КТБ АД в платежната система за брутен сетълмент в реално време R. разполагаемата наличност е 237 773 лева, при наредени чакащи плащания за над 38 милиона лева. Направена е констатация, че ликвидните активи на банката към 20.06.2014 г. не са достатъчни, за да може банката да изпълнява задълженията си в деня на тяхната изискуемост.

С Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ, на основание чл. 115, ал. 1, т. 2 и 3, чл. 116, ал. 1, ал. 2, т. 2, 3, 6 и 7, във връзка с чл.103, ал. 2, т. 24 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/, [фирма] била поставена под специален надзор, поради опасност от неплатежоспособност, за срок от три месеца. Със същото решение са назначени квестори, за срок от три месеца е спряно изпълнението на всички задължения на банката, отстранени са от длъжност членовете на управителния съвет и надзорния съвет и акционерите, притежаващи повече от 10 на сто от акциите са лишени от право на глас.

С Решение № 82/30.06.2014 г., с цел оптимизиране на разходите на банката по привлечените средства, на основание чл. 115, ал. 1 и ал. 2, т. 2 и 3 и чл. 116, ал. 2, т. 1, вр. чл. 103, ал. 2, т. 24 от ЗКИ и чл. 16, т. 16 от ЗБНБ, считано от 01.07.2014 г., УС на БНБ намалил лихвените проценти по депозити на [фирма] до средния им пазарен размер за банковата система по видове, матуритет и валути.

На заседанието си на 31.07.2014 г. УС на БНБ приел доклада за текущото състояние на [фирма], представен от квесторите в изпълнение на чл.121 ЗКИ и с Решение № 94/31.07.2014 г. издава задължителни предписания на квесторите да сключат договори с одиторски фирми за извършване на цялостна оценка на активите на банката, която да бъде осъществена до 20.10.2014 г.

С Решение № 114/16.09.2014 г. УС на БНБ констатирал, че към момента продължават да са налице условията и предпоставките, довели до поставяне на [фирма] под специален надзор, тъй като банката продължавала да изпитва остър недостиг на ликвидност за възстановяване на банковата си дейност и за изпълнение на задълженията си към депозантите и други кредитори, поради което действието на всички мерки, наложени с Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ –за поставяне на банката под специален надзор и тези по Решение №82/30.06.2014 г. на УС на БНБ – за намаляване на лихвените проценти по депозитите, е продължено до 20.11.2014 г. На основание чл. 107, ал. 3 от ЗКИ, на квесторите на [фирма] било указано най-късно до 20.10.2014 г. да внесат в БНБ цялостна оценка на активите на КТБ АД, извършена от трите одиторски компании.

С Решение № 133/21.10.2014 г. УС на БНБ приема внесените от квесторите на 20.10.2014 г. доклади на одиторите [фирма], [фирма] и [фирма]. Заключение на одиторите било за необходимост от обезценки на активи на [фирма], в общ размер на

4 222 млн. лв., разделени по групи активи съгласно приложената таблица.

На 04.11.2014 г., в изпълнение на Решение № 133 на УС на БНБ квесторите на [фирма] са внесли в БНБ финансови и надзорни отчети на [фирма] към 30.09.2014 г. От тези отчети УС на БНБ е установило отрицателна стойност на собствения капитал на [фирма] в размер на минус 3 745 313 лв., както и че банката не отговаря на капиталовите изисквания съгласно Регламент (ЕС) 575/2013. С Решение № 138/06.11.2014 г., на основание чл. 36, ал. 2, т. 2, чл. 103, ал. 1, т. 1, чл. 103, ал. 2, т. 25 и чл. 151, ал. 1, пр. 1 от ЗКИ и чл. 16, т. 15 от ЗБНБ, БНБ отнела лиценза на [фирма], издаден с Решение на УС на БНБ № 24/21.01.1994 г. Съгласно т. 2 и т. 3 от това решение, на основание чл. 9, ал. 1 и ал. 6 от Закона за банковата несъстоятелност, следвало да бъдат предприети действия за подаване на искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност, както и да бъде уведомен Фонда за гарантиране на влоговете в банки /ФГВБ/.

С Решение № 61/18.11.2014 г. Управителният съвет на ФГВБ е определил девет обслужващи банки за изплащане на гарантираните влогове, като определя за начална дата на изплащането 04.12.2014 г.

От писмо, изх.№ 41/14.01.2021 г., издадено от [фирма] /в несъстоятелност/ се установява, че на 06.11.2014 г. във ФГВБ е постъпила информация за вложителя Ц. Л. И. за подлежащата на изплащане сума в размер на 196 000 лева в съответствие с чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от Закона за гарантиране на влоговете в банките (отм., ДВ, бр. 62, в сила от 14.08.2015 г.). В писмото е посочено, че в тази сума се включват и начислените лихви към датата на решението на БНБ по чл.23, ал.1 от ЗГВБ (отм.), а именно – 06.11.2014 г. Заявено е, че банката не може да удостовери каква част от изплатените средства чрез ФГВБ, в размер на 196 000 лв. представлява главница и каква – лихви. В писмото са посочени начислените, но неосчетоводени лихви по сметките с титуляр ищцата.

Не е спорно между страните, че на Ц. Л. И. чрез ФГНБ е изплатена сумата от 196 000 лв. Остатъчното вземане в размер на 74 194,68 лв. е включено под № 6984 в списъка по чл.66, ал.7, т.1 от Закона за банковата несъстоятелност.

По делото е допусната и изслушана съдебно-счетоводна експертиза. В заключението на експертизата, неоспорено от страните, се казва, че за периода от 25.07.2014 г. до 06.11.2014 г. начислената лихва върху сумата от 196 000 лв., е в размер на 1 471,07 лв., за периода 30.06.2014 г. - 06.11.2014 г. начислената лихва върху сумата от 196 000 лв. е 1 860,29 лв., за периода 25.07.2014 г. - 04.12.2014 г. начислената лихва върху сумата от 196 000 лв. е 1 878,89 лв. Законната лихва за забава върху сумата от 196 000 лв. за периода 25.07.2014 г. – 06.11.2014 г. е 5 733,82 лв.; Законната лихва за забава върху сумата 196 000лв. за периода 25.07.2014 г. – 04.12.2014 г. е 7 262,83 лв.; Законната лихва за забава върху сумата от 196 00 лв. за периода 30.06.2014 г. – 06.11.2014 г. е 7 089,95 лв.

Съдът кредитира заключението на експертизата като компетентно и обективно дадено.

При така установената фактическа обстановка и съобразно тълкуването на правото на ЕС, дадено в Решението на СЕС по дело C-571/16 от правна страна съдът намира следното:

Исковата молба е процесуално допустима, като подадена от лице с правен интерес и съдържаща предписаните законови реквизити. Правилно е посочен ответникът, въпреки, че БНБ заема особено място в системата на държавните органи. БНБ

осъществява дейността си като независима институция, която съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за БНБ /ЗБНБ/ се отчита пряко пред Народното събрание, като управителят и подуправителите на банката се избират също от Народното събрание. Анализът на поверените на централната банка функции показва, че БНБ в отношенията си с другите банки има редица правомощия, които могат да бъдат определени като отношения на власт и подчинение, т.е. като административноправни отношения. Така съгласно чл.2, ал.6 ЗБНБ Българската народна банка регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите. Именно Българската народна банка е компетентният орган в Република България за упражняване на надзор върху банките по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012. Чл.16 ЗБНБ предоставя на Управителния съвет на БНБ редица ръководни правомощия спрямо останалите банки - определя процентите на минималните резерви, които банките трябва да държат, и утвърждава условията и изискванията за изпълнението им (т.4); определя с наредби нормативите и изискванията за регулиране на банковата дейност (т.5); издава, отказва издаване и отнема лицензи на банки (т.15); приема решения по чл. 20, ал. 1, т. 2 от Закона за гарантиране на влоговете в банките, че влогове в банка са неналични (т.18). Съгласно чл.41, ал.1 от ЗБНБ на централната банка е възложено да определя с наредба задължителните минимални резерви, които банките са длъжни да поддържат при нея, метода за изчисляването им (т.1), както и условията и случаите за плащане на лихва върху тях, както и да утвърждава с наредба други условия и изисквания за поддържане стабилността на кредитната система (т.2). Ясно са очертани административните правомощия на БНБ спрямо останалите банки в Глава единадесета от Закона за кредитните институции /ЗКИ/. На БНБ е възложен надзорът на кредитните институции (чл. 1, ал. 2 от ЗКИ). Този надзор, както е определен в чл. 79 – чл. 80в от ЗКИ следва да се определи като административна дейност. Съгласно чл.79, ал.1 Българската народна банка упражнява надзор върху дейността на банките, за да установи спазването на изискванията на този закон и на Регламент (ЕС) № 575/2013, както и на издадените актове по прилагането им за осигуряване на надеждно и сигурно управление на банките и на рисковете, на които те са изложени или може да бъдат изложени, както и за поддържане на адекватен на рисковете собствен капитал, а в ал.2 е посочено, че БНБ упражнява и макропруденциален надзор върху банките с цел поддържане стабилността на банковата система. Във връзка с надзорните правомощия на БНБ, тя може да издава индивидуални административни актове, които подлежат на съдебен контрол - чл.151, ал.3 ЗКИ.

Всичко това налага извода, че БНБ действа като държавен регулаторен орган, като правоотношенията между БНБ и поднадзорните ѝ търговски банки са административни, а не са отношения между равнопоставени правни субекти. Прогласената в чл.44 ЗБНБ независимост на централната банка и разграничаването ѝ от системата на администрацията не изключват обстоятелството, че на нея са възложени конкретни административни правомощия, във връзка с които БНБ извършва административна дейност. Това означава, че в определени хипотези БНБ действа като носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон, и в това си качество представлява административен орган по смисъла на §1, т.1 ДР на

АПК. Следователно редът за ангажиране отговорността на БНБ за вреди, причинени от нейни органи във връзка с осъществяване на вменената ѝ от закона надзорна дейност следва да се ангажира по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Разгледан по същество искът е частично основателен.

Съгласно чл.1, ал. 1 ЗОДОВ правото на обезщетение възниква, когато са претърпени вреди от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органи или длъжностни лица на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност. Деликтната отговорност по ЗОДОВ се отличава от общата деликтна отговорност досежно деликвента, както и досежно спецификата на причинната връзка – вредите трябва да са причинени при или по повод упражняването на административна дейност. Относно вината, противоправността и вредите не е налице отклонение от общия състав на деликтната отговорност. В конкретния случай се касае за вреди, причинени в следствие на административна дейност, изпълнявана от държавен орган. Основателността на иска предполага предварителното установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконосъобразен административен акт или незаконосъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината; този акт да е отменен по съответен ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда.

Предявената искова претенция е за вреди, вследствие неправомерно бездействие на Българската народна банка по отношение на изпълнението ѝ на задължения, произтичащи от приложимо с директен ефект право на Европейския съюз в областта на изплащане на гарантирани депозити. Следователно искът попада в хипотезата на чл. 204, ал. 4 от АПК, като дали е налице бездействие и дали то е незаконосъобразно се установява от съда в мотивите на решението, без да е необходим специален диспозитив за това.

Относно наличието на първата предпоставка – незаконосъобразно бездействие на ответника, съдът намира следното:

За да се ангажира отговорността на ответника следва на първо място да се определи дали на БНБ са вменени с нормативен акт сочените от ищцата задължения, които реално не са изпълнени. През исковия период основополагащ акт в областта на схемите за гарантиране на депозитите е Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г., изменена с Директива 2009/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. Съгласно чл.10,§ 1 от тази директива схемите за гарантиране на депозити трябва да са в състояние да изплащат надлежно проверените искания на вложителите по отношение на неналични депозити в рамките на 20 работни дни от датата, на която компетентните органи извършат установяване, както е посочено в член 1, параграф 3, подточка „i“. От своя страна чл.1, § 3, подточка „i“ определя, че „неналичен депозит“ означава депозит, който е дължим и платим, но не е бил платен от кредитна институция, съгласно правните и договорни условия, приложими към него, когато съответните компетентни органи са установили, че по тяхно виждане съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и, че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи. В същата подточка е даден и срок за това установяване –

„компетентните органи установяват това колкото е възможно по-скоро и във всеки случай не по-късно от пет работни дни след като са се уверили за първи път, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми“. От горното следва, че за да се задейства схемата за гарантиране на депозитите Директива 94/19/ЕО предвижда следната процедура: 1/ компетентният орган да се увери, че депозит, който е дължим и платим, не е бил изплатен от кредитна институция; 2/ в рамките на пет работни дни след това заключение, компетентният орган трябва да определи дали съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозити, които са дължими и платими и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи; 3/ схемата за гарантиране на депозити трябва да е в състояние да изплати надлежно доказаните вземания на вложителите в рамките на 20 работни дни, след като компетентният орган е взел своето решение /В този смисъл е и Решение № 11108/17.08.2020г., постановено по адм.д. № 10456/2016 г. на ВАС – III отд./. Тази разпоредба от директивата не е била транспонирана в националното ни законодателство за целия исков период и вкл. до 14.08.2015 г., когато е приет Закон за гарантиране на влоговете в банки. Следва да се има предвид, че съгласно т.4 от диспозитива на Решение на СЕС от 04.10.2018 г., постановено по дело С-571/16 „член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19, изменена с Директива 2009/14, има директен ефект“.

От доказателствата по делото се установява, че на 20 юни 2014 г. с писмо изх. № 4098/14 г. директорите на [фирма] са уведомили БНБ, че предвид наличните средства на банката по сметки и в брой, те няма да бъдат достатъчни за изпълнение на задълженията на банката в най-близко време. С последващо писмо от същия ден директорите на [фирма] уведомили БНБ, че към 12.06 ч. на 20.06.2014 г. е преустановено разплащането и всички банкови операции. От своя страна УС на БНБ е констатирал, че ликвидните активи на банката към 20.06.2014 г. не са достатъчни, за да може банката да изпълнява задълженията си в деня на тяхната изискуемост и с Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ [фирма] била поставена под специален надзор, поради опасност от неплатежоспособност. Следователно още на 20.06.2014 г. БНБ е установила, че банката не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи. С решението си от 20.06.2014 г. БНБ е констатирала, че КТБ е неспособна към момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозити.

Следователно за БНБ е съществувало пряко задължение да установи на 20.06.2014 г. „неналичност“ на депозитите в [фирма], произтичащо от директния ефект на разпоредбата на член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19, изменена с Директива 2009/14 г. В т.60 от решението на СЕС по дело С-571/16 изрично е посочено, че срокът, в който трябва да се установи, че депозитите са неналични, е императивен и не може да бъде дерогиран. Неизпълнението на това задължение, пряко произтичащо от правото на ЕС, представлява „достатъчно съществено нарушение на общностното право“, доколкото разпоредбата на чл.1, параграф 3, б. i от Директива 94/19, изменена с Директива 2009/14 г. е пределно ясна и прецизна, създава императивни правила за държавите-членки да предприемат определени действия в предписаните срокове и бездействието на ответника излиза обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя. Нарушението е достатъчно

съществено, за да ангажира отговорността на държавата.

Съдът приема, че ищеца доказва наличието на имуществени вреди, причинени от нарушението на правото на ЕС от страна на БНБ, както и наличието на причинно-следствена връзка между противоправното поведение на БНБ и претърпените вреди.

Предвид изложеното съдът намира, че е осъществена първата предпоставка на сложния фактически състав на разпоредбата чл.1, ал.1 ЗОДОВ – налице е незаконосъобразно бездействие от ответника.

Установено е, че за исковия период ищцата не е могла да се ползва от собствения си капитал в размер на 196 000 лв. Това забавяне несъмнено е причинило вреда на ищцата. За вложителите е от съществено значение да имат постоянен достъп до техните спестявания, поради което неосигуряването на достъп до депозитите за срок по-дълъг от установения в директивата води до нарушаване правата им и обуславя причиняването на вреда. Тази вреда е пряка и непосредствена последица от незаконосъобразното бездействие на ответника, който не е взел решение за неналичност в императивния 5 дневен срок и е нарушил правото на Съюза. Съгласно чл.86 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение, кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Следователно размерът на причинената щета се определя от размера на законната лихва.

По отношение на началния и крайния срок на забавата съдът намира следното: Както бе посочено по-горе БНБ е разполагала с необходимите факти, за да може да достигне до извод за неналичност на депозитите по смисъла на чл.1, § 3 i) от Директива 94/19/ЕО още на 20.06.2014 г. Следователно БНБ е в нарушение на чл.1, т.3, подточка „i“ от Директива 94/19 от 27.06.2014 г., когато изтича срокът от пет работни дни, определен в този нормативен текст. Постановвяването на акт, с който се установява неналичността на депозитите, обаче не е достатъчно условие за започване на тяхното изплащане. С този акт само се стартира схемата за изплащане на гарантираните депозити. Съгласно чл.10, § 1 от Директива 94/19 ЕО схемите за гарантиране на депозити трябва да са в състояние да изплащат надлежно проверените искания на вложителите по отношение на неналични депозити в рамките на 20 работни дни от датата, на която компетентните органи извършат установяване, както е посочено в член 1, параграф 3, подточка „i“. След като БНБ е следвало да вземе решение по чл.1, § 3, подточка „i“ до 27.06.2014 г., то срокът от двадесет работни дни по чл.10, §1 изтича на 25.07.2014 г. и ищцата започва да търпи вреди от следващия ден - 26.07.2014 г.

На 06.11.2014 г. БНБ отнема лиценза на [фирма], на практика установява неналичност и се стартира процедурата по компенсиране по чл.10 от директивата. От тази дата БНБ вече не е в незаконосъобразно бездействие, поради което от тази дата нататък обезщетение не се дължи. Следователно периодът, през който ищцата търпи вреди е от 26.07.2014 г. до 05.11.2014 г. Размерът на обезщетението - законната лихва върху сумата 196 000 лева за този период следва да се определи съобразно заключението на вещото лице на 5 733,82 лв. За разликата над този размер и за периодите, извън посочените по-горе, искът е неоснователен и недоказан и следва да бъде отхвърлен.

Неоснователен е доводът на ответника, че към исковия период БНБ не е определен от националното и общностно законодателство като орган, който установява

неналичност на депозити и това е сторено едва с изменението на закона през август 2015 г. /ДВ,бр.62/2015 г./. Съгласно чл.2, т.17 от Директива 2014/49 на Европейския парламент и Съвета „компетентен орган“ означава национален компетентен орган по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013 г. От своя страна чл.1, ал. 2, т.1 от ЗКИ определя, че Българската народна банка е компетентен орган в Република България за упражняване на надзор върху банките по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013 г. Следва да се има предвид, че в т.100 от Решението на СЕС по дело C-571/16 съдът изрично определя, че именно БНБ е компетентният национален орган, който следва да установи неналичността на депозитите.

Твърденията на ответника, че не става ясно какви са точно претърпените вреди от ищца, както и че лисва противоправност и реално претърпени вреди, тъй като няма данни имуществото на ищцата да е намаляло, съдът намира за неправилни. Както бе изложено по-горе вложителите следва да имат достъп до депозитите си. Доказано е, че ищцата не е могла да се ползва от капитала си в размер на 196 000 лв. поради незаконосъобразното бездействие на БНБ. Вредата за ищцата в случая се изразява в пропуснатата полза от невъзможността за ползване на паричния капитал от 196 000 лв. Тази вреда е реална и следва да бъде изчислявана по общите правила на чл.86 от ЗЗД като се определи в размер на законната лихва за релевантния период. В тази връзка с оглед изложеното неоснователен се явява и доводът на ответника за липса на причинно-следствена връзка. Причинените на ищцата вреди са пряка последица именно от неизпълнението на БНБ да изпълни задълженията си, вменени му с имащата директен ефект разпоредба на чл.1, § 3 i) от Директива 94/19/ЕО.

Неоснователна е и тезата на ответната страна, че с изплащането на гарантираната сума от 196 000 лв. е платена част от главницата по влога и част от начислената лихва. Наистина има данни, че [фирма] е начислявала лихва върху депозита на ищцата до 06.11.2014 г. Но тази лихва не следва да се има предвид, тъй като в случая се касае за договорна лихва, основана на двата договора за платежни услуги, сключени между ищцата и ответника и има възнаградителен характер. Претендираното обезщетение обаче само се определя чрез размера на законната лихва, но има съвсем друг характер, а именно санкционен. Вредата за ищцата в случая се изразява в пропуснатата полза от невъзможността за ползване на паричния капитал от 196 000 лв., и е независима от вземанията, които депозита към КТБ АД гарантира. Освен това съгласно писмо, изх.№ 41/14.01.2021 г., издадено от [фирма] /в несъстоятелност/ в подлежащата на изплащане сума в размер на 196 000 лева се включват и начислените лихви към датата на решението на БНБ по чл.23, ал.1 от ЗГВБ (отм.), а именно – 06.11.2014 г. Заявено е, че банката не може да удостовери каква част от изплатените средства чрез ФГВБ в размер на 196 000 лв. представлява главница и каква – лихви. Следователно не може да се установи какъв е точният размер на лихвата и съответно на главницата в рамките на посочените 196 000 лева, както и каква част от изплатената лихва касае относимия към спора период. В тази връзка доводът на ответната страна за недопустимост поради наличието на анатоцизъм съдът намира за неоснователен. В случая не е налице начисляване на лихва върху лихва. Както бе посочено по-горе касае се до различни по своята правна същност плащания. Начислената договорна лихва от [фирма] по депозитите на ищцата има възнаградителен характер и се основава на сключените между страните рамкови договори. От друга страна обезщетението за причинените вреди само се изчислява посредством законната лихва, но по своята същност има

санкционен характер и не представлява лихва, а обезщетение.

Съдът намира за неоснователен и довода на ответника, че искът е неоснователен, тъй като ищцата не е отправила искане до ФГВБ или КТБ да ѝ бъде изплатена сумата по влога, поради което не може да претендира присъждането на лихви. В тази насока съдът взе предвид т.3 от диспозитива на Решение от 4 октомври 2018 г. на Съда на Европейския съюз по дело C-571/16, където съдът е приел, че „ Член 1, точка 3, подточка „i“ от Директива 94/19, изменена с Директива 2009/14, трябва да се тълкува в смисъл, че предварителното предявяване от титуляря на банков депозит до съответната кредитна институция на искане за плащане, което не е изпълнено, не може да бъде условие за установяване на неналичността на този депозит по смисъла на тази разпоредба“. Следователно ирелевантно в настоящия случай е обстоятелството дали ищцата е отправила искане за плащане до кредитните институции или не е сторила това.

Предвид изложеното съдът намира, че за целия период от 26.07.2014 г. - 05.11.2014 г. са налице всички, кумулативно изискуеми по закон материалноправни предпоставки за ангажиране отговорността на ответника за вреди по чл.1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие за изпълнение на задължение, пряко произтичащо от правото на Европейския съюз, реално претърпени вреди от вида на твърдените и в претендирания от ищцата размер и причинно-следствена връзка между твърдените вреди и установеното незаконосъобразно бездействие.

По отношение на аксесорната претенция за обезщетение за забава в размер на законната лихва, съдът взе предвид т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на Върховния касационен съд по т. гр. д. № 3/2004 г., съгласно което началният момент на забавата е моментът на преустановяване на незаконните действия или бездействия на административните органи. Направеното възражение от ответника за изтекла давност съгласно разпоредбата на чл. 111, б. „в“ от ЗЗД съдът намира за основателно, поради което предвид датата на завеждане на исковата молба 30.05.2019г.в съда началния момент, от който следва да се присъди исканата от ищеца лихва за забава върху сумата от 5 733,82 лв. - обезщетение за имуществени вреди за периода 26.07.2014 г. - 05.11.2014 г., следва да бъде 30.05.2016 г. Претенцията за присъждане на обезщетение за забава, в размер на законната лихва, за периода от 04.12.2014г. до 29.05.2016 г. е неоснователна ,като погасена по давност.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски.

Страните не са представили списък на разноските по чл. 80 ГПК, но това обстоятелство не освобождава съда от задължението по чл. 81 ГПК, а единствено лишава страната от правото да иска изменение на решението в частта на разноските.

Предвид изхода на делото, направеното искане и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в съдебното производство разноски, в размер на 10 лева, заплатена държавна такса (подлежаща на възстановяване от ответника на ищеца в пълен размер предвид нормата на чл. 10, ал. 3, изр. 1 ЗОДОВ).Предвид ,че по делото не са представени доказателства от ищцата за платено адвокатско възнаграждение, не е дължимо произнасяне от съда по направеното от ответника възражение за прекомерност.

Независимо от частичното отхвърляне на иска, доколкото исковата молба е подадена на 30.05.2019 г., с вх. № 16432 по описа на съда и е образувано съдебно производство

на 31.05.2019г., разноски за юрисконсултско възнаграждение не следва да се присъждат на ответника, по аргумент на § 6 ПЗР на ЗИДЗОДОВ, като при отхвърляне на претенцията за разноски, съобразно константната практика на ВКС, не се постановява нарочен диспозитив.

Така мотивиран съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Българска Н. Банка да заплати на Ц. Л. И., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], ет.3, ап.9, обезщетение за имуществени вреди, в размер на 5 733,82 /пет хиляди седемстотин тридесет и три лева и осемдесет и две стотинки/лева, претърпени в периода от 26.07.2014 г. до 05.11.2014 г., вследствие на извършено от БНБ нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в невземане на решение за обявяване неналичност на депозитите в [фирма] в срок от пет работни дни, съгласно приложимата с директен ефект разпоредба на чл. 1, пар. 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити, ведно със обезщетение за забава, в размер на законната лихва, върху 5 733.82 лв., считано от 30.05.2016 г. до окончателното погасяване на главницата.

ОТХВЪРЛЯ иска за обезщетение за имуществени вреди над уважения до пълния предявен размер от 8627.97 лева, и за периода от 30.06.2014 г. до 25.07.2014 г., както и за периода 06.11.2014 г. до 04.12.2014г., ведно със законната лихва, считано от 04.12.2014г. до окончателно изплащане на сумата ,като неоснователен и недоказан, както и иска за обезщетение да забава , в размер на законната лихва върху сумата 5 733,82 лева, за периода 04.12.2014г. до 29.05.2016г., като неоснователен .

ОСЪЖДА Българска Н. Банка, ЕИК по БУЛСТАТ[ЕИК],град С., пл. „К. А. Й“ № 1 да заплати на Ц. Л. И., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], ет.3, ап.9 разноски по делото в размер на 10/десет/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14 - дневен срок от получаване на съобщенията до страните, че е постановено. Препис да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: